

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDESI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:		Hirdetések jogutányosabban, árszabály szerint.	
Egész évre	4 ft	Fehér János.		Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.	
Fél évre	2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.			
Negyed évre	1 »	A lap szemlei részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.			

A való és az ábránd.

Az emberrel magával egykorú az önzés, vagyis az ember bensejében, egyéni érdekeinek mohó kielégítésére élő törekvés.

E törekvés minőségét rendszerint az ember vele született természetét irányítja, mert tagadhatlan, hogy a természet a legtöbb esetben átörökölte, és pedig általános tény, hogy minden egyén bizonyos természettel már az eredet és erejénél fogva felruházott, mely az életviszonyok, nevelés, megpróbáltatás és az ész fejlettsége folytán kisebb-nagyobb mértékben módosulhat ugyan, eredeti csirája azonban ki nem írható soha.

Az ember a maga eredetiségében, egyéni, családi érdekeinek kielégítésére irányuló törekvésében — sajnos — nem messze áll az állattól, sőt voltak, vannak és lesznek esetek, hogy az ember e tekintetben még az állatot is fölülmulja.

E téren az élet már oly szomorú képeket nyújtott, hogy azoknak illusztrálása, már az általános szempontból sem ajánlatos.

Annaira azonban mégis kiszinezendőknek jelentkeznek, hogy a fenn mondottaknak valósága és a társadalomra gyakorolt háborító és fertőző hatása kiűnjék.

Az élet, illetve a létfenntartás harca oly egyenetlenül hullámzó, hogy annak minden mozzanatában való megfigyelésre a legvégső emberi élet tartama sem elegendő; továbbá oly szertelenül csapdok, hogy annyi és oly sok irányú eltérés egy agy keretében el sem gondolható, mint amennyi és mily természetű eltérés az emberek érintkezéseben időről időre felmerül.

Minden ember legalább rendeltetészerűleg bizonyos cél felé törekszik, melynek és abból kiágazólag szükségszerűen támadt mellékcéljainak elérésére kijelölt úton bukkannak fel azon érdekek, melyek az előrehaladás okából a lehetőségig kielégítendők.

Könnyen elképzelhető már most azon megszámíthatatlan ösvény tömkeleg hálózata,

melyet az óriási sokadalom egyéni céljainak, mellékcéljainak és érdekeinek össze-vissza kuszált fonala sző meg az élet mezején!

Felidézhető azonban most már azon érdekelentelék hatványozottan zűrzavaros halmazai is, mely eme erő és idegmegfeszítő tusában úgy szólván önkéntelenül összetömrül.

Ehhez járul még az emberi természet, vagyis, az erkölcs, jellem, önértzet, lelkiismeret, műveltség, szellemi erő és tehetség különbözősége és a lét fenntartás céljából kifejtett küzdelem rejtentő képzelete.

E küzdelem hullámzásának mérvére igen nagy befolyással vannak azon eszközök és módok, melyeket az emberek céljaik és érdekeik elérésére, kielégítésére használnak.

Az igénybevett eszközök és követelt módok megválogatásának alapjátul pedig semmi egyéb mint az egyéni természet minőségése, vagyis az erkölcs, önértzet, jellem, becsület, szellemi erő, képzettség és műveltség fogalmainak, illetve tulajdonainak egyéni foglalatja, megtestülése szolgál.

És tagadhatlan, hogy az alkalmazott eszközök és követelt módokból az ember egyéni természetének és viszont az utóbbiak az előbbieik minőségére következlethezni.

Az eredetilt nyert természet általában nyers s annak simítása azon körök egyéni tulajdonságainak minőségétől függ, melyekben az ember csecsemő korától, férfi koráig mozgott s a mint ezek benseje nemes, kiváló, jó, vagy ellenkező tulajdonságok birtokában van, a szerint az illető ember természete is simul, alakul és természet minőségéhez képest válik hasznos, vagy veszélyes tagjává a társadalomnak.

Kivételek ugyan minden téren és tekintetben megengedendők, azonban mégis a fokozatos nevelés minősége a főlényege az ember énjének és így a nagy társadalom és közviszonyok riteriumának.

A mai modern kor úgy házi, mint iskolai nevelése pedig — szerény véleményem szerint — nemcsak hogy abban az irányban nem halad, mely a közviszonyok javításának ösvé-

nyét képezi, de sőt ellenkezőleg az ezidő szerint fennálló kárhatos köz állapotokat eredményezi s tartok tőle, hogy főképen a közérkölcstiséget mérgező és irtó nevelési irány, még mindig felfelé halad a lejőn s még sokkal borzasztóbb és irtózatosabb kihatásokban fog nyilvánulni.

A felsorollakból tehát bátran az a következtetés vonható le, hogy már a mai vulkán-szerű és beláthatatlan rétegeket megrázkódtató társadalmi forrongás is, elég nyomatékos intő jel lehetne az öntudatos ébredésre!

Zólyomi.

Dante „Pokla“ s a mellé irt bevezetés.

— Dr. Schinner Lajos. —

Minden művelt államban van egy társaság, melynek célja a tudományt ápolni, a nemzeti nyelvet művelni.

Franciaországban »A halhatatlanok körének«. Magyarországon »A magyar tudományos akadémiának« nevezik.

A név teljesen mellékes, de a célja ugyanaz: a tudományok felvirágoztatása.

Már pedig az mindenki előtt világos, hogy a tudomány, épen mivel tudomány, csak igazságot foglalhat magában.

Ha tehát az irodalmi félrevezetés a tudományok fattyúhajtása; úgy a tudományt ezen kinövésőtől azon társaságnak lenne hivatása megtisztítani, mely társaságnak célja a tudomány művelése.

Mégis mit tapasztalunk nálunk?

Azt, hogy a Tudományos Akadémia kiadásában oly könyvek jelennek meg néha, melyek az igazság szemébe sarat dobálnak.

Hogy ez így van, arról tanúskodik Tarkanyi, ki midőn Dante Poklát olvasta, sajnalkozásának adott kifejezést, hogy a Tudományos Akadémia ily könyv kijavítását nem rendelte el, melyben (r. i. a bevezetésben) oly sok van, a mi nem egyezik meg a történelmi valósággal.

S különösen, mely irányban szoktak egyesek a történelmi igazság rovására írni?

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCÁJA.

Másodvirágzás.

Elbeszélés.

Írta: Zányi Kálmán.

— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárcája. —

Nem tudom miképen, de belém nevelődött az öreg emberek iránt tapált különös tisztelet és ellagytó sajnálat. Talán balga, indokolatlan ez az érzés, mert hiszen az öregek az életközlelem veteránjai, kik büszkén pillantanak vissza vívott csatáikra s közelélni érzik a legmagasabb kitüntést — az égi koronát, míg mi fiatalok irigykedve s kétséggel tekintünk elért korig magaslataira, — és mégsem tudok szabadulni azon gondolattól, hogy öregjeink, a parabolikus életünk a kezdettel azonos végpontján álló gyámoltalanok, a kikkel már nem történnek oly meleg részvétellel s nem ápolják őket oly reménydús várakozással, mint a hozzájuk hasonló zsenge gyermekek.

Tibor barátomnál nyaraltam.

A vidéki városka kertvégi dűllőn sétáltunk, midőn egy izben valami tördött, összakalú öreg embert pillantottam meg. Kendenél, kopottas ruhájában, könyörtül pislogó szemével s reszkető sovány kezeivel a mint sóhajtozva, nyögve dől a palánknak, — megrendítő látványt nyújtott. A testi és lelki nyomornak szánalmas

roncsosa sújtott áldozatát láttam benne s összeszorult szívvel nyultam zseembe egy pénzdarabért, midőn barátom általva szándékomat, megragadta a karomat s sietve elvonszolt.

— Azt hiszed koldus!? szölt végre Tibor megálva egy kanyarulatnál.

— Igen, viszonam elkomolyodva, olyan a kinek lelke fáj s teste nyomorog.

— Nem barátom. Az egy szegény gazdag. Vagyona egy fél millió, de szívté — lelkét rongygya tépte a szenvedés. Olyan ember, a ki ötvenkét évig volt a sors kegyence, a vidék legderekább s legboldogabb lénye, kit bámultak, irigyeltek, de nem szerettek, mert boldogságának, napja oly kaprazatosan fénylett masokat bosszantó s soha elmúlni nem akaráo ragyogással. Mint egy dúslévelű, büszke tölgy, elbizakodottan gyönyörködött kiváltságos helyzetében, míg végre rá nem szakadt az enyészet sőt fellege s romboló villamai tönkre nem sújtottak minden életörömét s a jövőbe vetett reményeit.

— Oh mond el a történetét, kértem Tibort, oly nagy részvétet érezek a szegény öreg iránt!

Barátom készségesen vállalkozott kíváncsiságom kielégítésére s miután elhelyezkedtünk egy árnyas fa alatt, ekként kezdé:

— Kőbössy Ádámnak hívják s a vidéki nemesség egyik kirelátó tagja. Atyjától szép vagyonot örökölt s midőn szerelemből megnősült, jóval megszaporította

ingatlanait. Kis korától fogva becézett gyermeke volt nemcsak szüleinek, hanem a szerencse Istennének is.

A mibe fogott, sikerült, s a mi kívánt, teljesült neki. Neje egy leánnyal, majd egy szép fiúval tette boldoggá s Kőbössy uram önértés rátartással nevelte fel a két gyönyörű gyermeket. Leányának egy magas állású tisztviselőt kerített férjül s fiát, ki nagytehetségű ifjú hírében állott, felkudta a jogra. Midőn pedig ezüst lakodalmat ünnepelte hét menyére szóló pompával, fényvel, már ismét két kis unoka csimpazkodott öszülni kerek szákaillaba. Szóval örömben, boldogságban nem szűnt meg gyarapodni ötvenkét éves koráig soha. Megszokta életében konvencionális jussnak tekinteni az ég áldását s kihívó elbizakodottsággal tekintett a jövőbe remélve, hogy irygelt boldogsága az emberi fogalmat meghaladó végtelenségig fog felkőszödni.

De az irtalmas Isten, kinek jósága végtelen, türelme kiapadhatatlan, mégis megharagudott a földi féreg eme túlkapásáért. Nem tűrte, hogy a véges, gyarló lény alkura lépni merészkedjék a végtelenség urával. S beigazolódott az ámuló szemlélődők jóslata, kik állították, hogy:

— Nem jó az olyan nyár sem, a melyből hiányzik a felírított zivatar. Ha kedvez is az éltető verőfény a fejező kalásznak, jöhet egyszerre érszok a romboló éghabórú, mely akkor teszi tönkre szép termésünket, mikor legtöbb örömmünk telik benne!

A derült égből, melyen oly régóta ragyogott a

A ferdeséket celtalajja mindig, vagy legalább is legtöbbször az egyház, a papaság.

Ennek az oka egyszerű az, hogy az akadémiai tagok jó része nem katolikus; sok tagja racionalista; marasztalja az, hogy így tudományos úton akarják az egyház alapját, a papaságot megintatni, a népet a racionalizmus tevélyéibe vezetni.

De erről nem céloz bővebben írni s így áttérek tárgyra.

Először is szólni fogok Dantéről magáról; ennek túlzásairól s végül a fordítás mellé írt bevezetésről.

Dante született 1265. Florenében. A 9 éves gyermek megpillantotta egy alkalommal Portinai Falco leányát, a bajos Beatricét, ki egy évvel vala fiatalabb Danténál.

Ennek látása s az iránta felébredt szerelem volt a gyújtó szikra, mely költőnk szívében a poezis lángjait felgyújtotta. Gyermeki hévtől elragadtatva így kiáltott fel: »Ez az, ki rajam uralkodni fog.«

S csakugyan.

Ezután Dante csak ritkán találkozott szíve választottjával; midőn pedig már lett volna alkalma Beatrice előtt nyilatkozni, akkor ez már másnak, Bardi Simonnak lőn neje.

De a láng, a mely a 9 éves fiú szívében felgyúlt, a 18 éves ifjú szívében sem aludt ki, még akkor sem, midőn minden reménye elveszett, hogy szíve választottját bírhasssa; még ekkor is szerette Beatricét, ép oly, sőt lángolóbba hűvvel, platói vonzalommal, midőn ez férje oldalán boldogan élte napjait.

Ekkor is írt még hozzá költeményeket! Ez a mai időben furcsán venné ki magát, de az akkori időben divat vala; a troubadour férjezett nőknek is adott holdvilágos éjeken szerenádot, de ezen senki sem botránkozott meg, mert ez, mint írárm divat vala.

Dante vanzalmanak lángjai még akkor sem lóhadtak, midőn Beatrice már örök nyugalomra hajtá fejét, midőn az már az éji honba költözött.

E fölötti bánatát nem bírta enyhíteni, nem feledni, sem a politikai harcokban, sem egy házasságban.

Ezen házassága nem volt áldott; maga sohasem említi nejét, ő, ki Beatricehez annyi költeményt írt. Politikai pályáján sem találkozott rózsákkal. Először guelfi párti vala s mint ilyen nagy tekintélyben állott; úgy hogy egy alkalommal ő volt Fiorencc szász tanácsainak elnöke. Később gibellini párti lőn. Mint ilyen nem ismét, mint Fiorencc priorjával találkozott. Midőn ismét a guelfek kerültek a hatalom élére: Dante száműzetett.

Mint száműzött írta isteni színjátékát, azon művet, melylyel szíve választottjának Beatricének márványánál és ércnél maradóbbabban az őt emelt, melyben az olasz klasszikus nyelvet megteremtette, mely őt még mindig bámulat tárgyává teszi s nevét halhatatlanná a világtörténelemben.

Nem tartom szükségesnek, hogy tovább foglalkozzam Dante életével, csupán csak egy, Beatricéhez vonatkozó, másik felhangról szándékozom említeni tenni. Vannak, kik Beatricét történelmi személynek tekintik s fentebb én is így írtam róla. De azok száma sem esekély, kik benne az egyházat vélik felismerni.

Az egyház az, mely iránt Dante már 9 éves korában oly nagy vonzalommal viselkedett.

Hogy melyik vélemény helyesebb, ezt igen nehéz lenne levitatni. Csupán csak ezt említeni fel, hogy

Csicsáky, ki a Dante irodalomban sokat tett náunk, szintén az utóbbi véleményhez csatlakozik.

S most ismerkedjünk meg Dante túlzásaival.

Hogy ily túlzások előfordulnak művében, arról bárki is meggyőződhetik, ki csak egy két sort is olvas belőle.

De ez sem szükséges.

Ki tudja az isteni színjáték tartalmát: mint téved el Dante egy erdőben, hol megjelenik neki Virgil, ki felajánlja szolgálatát, s ki értesíti őt, hogy Beatrice járt közben a boldogságos szűznel, hogy azt, ki őt (Beatricét) annyira szerette, megmentsé, hogy Beatrice küldte el őt is a klasszikus díszet, virágot; ki tudja, mint vezette Virgil Dantet a poklon keresztül, hol az ő és középkor szomorú nevezetességű bűnöseivel találkozik; ki tudja, mint halad át a purgatóriumon a mennyország kapujáig, hol Beatrice fogadja Dantet és vezeti az égi honon át: már ez is, ha egy sort sem olvasott volna Dante művéből, igazat fog adni, midőn azt állított, hogy Dante túlzott.

De lássunk egy-két példát.

Itt első sorban kell szólanom a színjáték papájáról VIII. Bonifacrol.

A költő a pokol XIX. körében szenvedő III. Miklós pápával e szavakat mondhatja:

»Hog, mi váltasz-e fel

Te, Bonifac, itt vagy valóba?

Meghalt az írás két vagy három évvel.«

Ezen szavak Dante tollából, ki a vallás rendületlen híve vala, kissé furcsán hangzanak; de ha tekintetbe vesszük a körülményeket, melyeknek behatása alatt írta Dante »Poklát: úgy megmagyarázhatjuk ezen igazságtalan kifakadását a költőnek.

(Vége köv.)

Fátra alján.

Benne vagyunk a télben, azaz csak benne volnánk, ha el nem ptyeredett volna, mint a hogy szerelmes leány szokta tenni — mire oda hagyják.

Pedig szép a télnek a romantikája. Jégcsap az érez alatt, sárga begyű sarmány az utakon és véges végig a síkos világrelett csengő lovú szánok, kiprúlt arck és lilásfűről kocisok a bakon. Aztán csuszik vígan a szán, akarszak a minapi szolgabírói bankett-ről a vidám ifjúság.

No nem éppen ez a szíves családoké, hanem . . . ?

De elvégre is nem árulhatok el mindent; habár mint »afféle »skribler« ember minden konyhának és háznak tudom ex osto — sültjét, főztjét.

Az újví malactól, mely farkal az ajtóféla kerül asztalra, a farsangi fánkig, melynek piros képét még pirosabb csipke lekvarral kenik meg izzéssé.

Hanem annyit mégis tudok, (ország-világ dolga!) hogy a farsang első és valószínűleg utolsó feckéjét a »F. M. K. E.« röpi a szélnek.

Jó is lesz spórólni a ballal, mert rossz időköt élünk. Nem elég, hogy az ifjúság a szomszédba tervezti »téli hadjáratát«, hanem a leányok nagy része is beleúnt már az oly sokszor újból megért — farsangolásokba.

De ez az egy bal fényesen fog sikerülni; garantia rája az illusztris rendezőség.

És e minden valószínűség szerinti szívsebek nél-

kül esatakol kísérve engedjessék meg előzőleg két elcsesett veszedet elarolni.

Adam úr fia ez: No ha e farsangon se csinálók partit, athelyzetem magamat máshová a nagy bánat — jobban mondva — adóságok miatt.

Éva kisasszonyé pedig ez itt: No ha a farsangon se megyek férjhez, a jövő telet Tini néniéknél töltöm. Ott újból lehet még csak — 16 éves!

Aztán van még egy, elcsesett farsangi jelenségem család apak kopaszodó, deresedő feje; kiknek:

»Mint fa mikor levelét lerázza az a számla, mely falevél s két szívű fohászsa!

Már előtte is a farsangnak, hát még utána, utána mikorra újból csak szép reményeségek maradnak a — jövő farsangra!

Meg egy-két házi kisasszony — a fürdő saisonra.

Nem sokat segített e bajon, úgy látszik még a polgári házasság sem.

A házasságokról jut eszembe különben, hogy a minap keszűr panaszra fakadt a helybeli m. kir. anyakönyvvezető.

— Nem anyakönyvvezető vagy én úgy látom, hanem anyakönyvörző csupán.

Biz az öreg hiba, hogy a mi kis Amorunk Árva és Liptóban csavarog, mintha nálunk nem is volnának leányok.

Vagy tán ők riasztják el, oda át a közel szomszédba.

Ók lássák majd!

Nekünk biz az — cupász!

Ugy vízkerezt táján, — amit minden jóra való legényember borral ünnepel meg — nagy vándorlás volt a híres szép és kis Stránya felé.

Befagyott a Turóc kiöntése ott a híd tövében.

És a hol nyaront át szerelmesen pislogó békák brekegik el méla nőitáik, egy soknyáiban mozgó tündérvilág lett ott, iibenő korcsolyán, ingó lábcsakákon piruló arckokkal.

— Istennem, istennem igazán csodálatos, hogy világ legingatagabb teremtsései keresik fel a legingóbb talajt.

A sikamlós — jeget! Vagy ez már — natura? És amint elragadva nézem, önként szalad ki a számon:

Istennem, de szépek!

Zol-ti.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőket, kiknek előfizetésük mult hó végével lejárt, sziveskedjenek ez irányban mielőbb intézkedni.

Azon t. előfizetőket, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, ezuttal is tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

A „Felvidéki Híradó“ előfizetési ára:
Egész évre — — — — — 4 ft.
Fél évre — — — — — 2 .

Kiváló tisztelettel

A „Felvidéki Híradó“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

boldogság, fényes napja egyszerre beborult Kőbössy Adam feje fölött. Előbb távoli, majd közelebb és közelebb jövő dörgés remegtette meg kényeztetett szívét s a balvégzet romboló villamai kezdték csapkodni jobbról-balról.

Egy tavaszi napon meghült s ágnak esett a felesége s két hétre rá eltemették. Az elkenyvezetett szerencsefi keserű felhaborodással kösölt bele a megpróbáltatások úrmós poharába s előbb tombolt, majd egészen elcsüggedt ezen csapás súlya alatt. Pedig ez csak bekezdély volt a számára tartogatott szomorú meglepetéseknek.

Alig csillapodott ezen mérhetetlennek itél vesztesség fölötti éies fájdalom, hírül vette Kőbössy, hogy egyetlen fia, családja büszkesége párbajban elesett. A szerencsétlen lett boldog ember sirt, járjagott s tépte a haját, mert az ő fajtáma lesújtóbb volt mint azoké, akiket az emberi élet változóságai már megedzettek. A belső kín sajtot könnyei kiapadtak hamar égő szemében s a belsejében dúló bánat rávetette magát fiatalos életére. Reményvesztett, megtört s gyámoltalan aggyastán lett belőle, a ki növekedő tompultsággal veszi két kis unokájának elpusztítását a roncsoló toroklob által s a ki csak tompán nyögni képes, midőn a sötét végzet megfosztja a bánatában kimuló leányától, a viruló család utolsó tagjától is.

A hatalmas tölg, mely alig fél évvel azelőtt kihívón s büszkén emelkedett az égnel, letépre, roncsolva, gyzásos harasztú silányult a sors csapásai alatt. Ha jóvérű materialista lett volna, a nagy vagyonnal, melylyel rendelkezett, megvásárolódott volna, de érzékeny szívű idealista volt, a ki nagyon csüngött szeretetével az övéin. Vesztességeit nem tudta kipótolni semmi és senki. Még veje is elhagyta, miután elintézte egymásköz az anyjei vonatkozásokat. Azt hitte, nincs már senkije széles e világon, a ki törődne vele. Csálódott.

Mintha föld alól egyszerre bujt volna elő mindenféle rendű és rangú rokon. Egy sereg ember egyszerre egymást tullicialva kezdte bizonyítani közeli rokonságát.

Holmi haszonleső, szegény ördögkompanya volt, melynek megrögzött ideája i — amerikai vagy nem amerikai, de feltétlenül gazdag nagybácsi öröksége. Kőbössy esete felvillanyozta őket. Itt, itt derengett aranyos s vastag reménységű az ő megutált nyomorúságuk fele Nozsa harca fel!

A kihalt, csendes kastély kegyeletes nyugalomát megzavarta az éhes had veszekedő, pörölő lármája. Az asszonyok hajba, s a férfiak öre kaptak a fosztogatási s rablási elsőségért, de voltak amolyan szalónsziványok is, a kik diplomatikusan dézsálták meg az öreg úr ingóságait.

— Sógor úr, ezeket a pipákat emlékül viszem magammal; azokat a ruhákat meg kegyeletből megőrzi az asszonyom. Valahányszor felveszi, mindig megkönyömezi az áldott jó sógorasszonyt! Ezeket a könyveket meg életében Ferimnek ígérte a szegény, odahervadt Béla. Milyen aranyos, felejtethen fiu is volt az a drága lélek!

Vagy: — Édes rokon, a befőtteket mind elviszem, nem esik jól az efféle egy búsló embernek s az én apróságaim könnyezve fogyasztják el, áldva a jó néni emlékét. Ezt a zongorát meg hadd használja a Lidi. Mindig eljátsza a szegény Isteben pihenő Kiára nótáját, meg naponként a »Szűz imáját.«

Kőbössy Adam meg csak mindenre bőlított. Dehogy tudta, mi történik körülötte, különben mégis csak közbelepet volna, midőn a kedves rokonság egész a falba vert szegig emléknél becsülte e el is vitte a ház minden berendezését, sőt még a gazdaságát is.

Eredetileg persze komolyabb cél lebegett a fosztogatók előtt. Ki-ki arra törekedett, hogy magához édesgesse Kőbössy s az neki haljon, de a már fizikából ismert ama törvény alapján, hogy sok egymással ellenletesen működő erő erődje zéro; ők is maguk közt megsemmisítették a hatást.

(Vége köv.)

HIREINK.

— **Kultur-bál.** A F. M. K. E. turócmezei választmánya, ifj. Juth György főispán úr ő méltósága védnöksége alatt, saját pénztára javára bálát rendez. A bál előkészítése céljából fő 13-án tanácskozmány tartatott, a melyen a következő megállapodás történt: A bál február hó 4-én a vármegyeház díszterében lesz megvárta. s ennek célirányát a közönség várakozásához méltó előkészítése egy állandó bizottságra ruházott; a belépti díj: személyenkint 2 forint, családjegy 5 forint állapított meg. Jegyek előre kaphatók Moszkók Ferencnek könyvkereskedésében. A fent említett értekezleten elvált kimondottak igaz is, hogy a rendezőség törekedik a bál fénye és sikere érdekében minden lehetőt elkövetni, de e mellett szem elől ne tévessze, hogy minél kedvezőbb anyagi siker koronazza a fáradságot. — A pár évvel ezelőt tartott kultur-bál igen szép erkölcsi és anyagi sikereket eredményezett s úgy hisszük, hogy az idej is hasonlóképen minden tekintetben méltó követője lesz elődjének. A vármegye hazafias magyar közönsége ezúttal is megfogja mutatni, hogy hazafias és kulturális célokra szívesen hoz adozatot.

— **Közgazgatási bizottsági ülés** volt f. hó 12-én Főispán Úr ő méltóságának előnképe mellett a megyén a szokott dolgok elintézése miatt.

— **A megdicsőült Erzsébet királynéért** elrendelt mély udvari gyász január hó 17-én ér véget.

— **Installáció.** Pompás és kedélyes vacsorával installálta f. hó 9-én egy szűkebb, főleg legény-társaság, a megye tekintélyes legény nesztorának Beniczky Kálmán alispánnak vezénylete mellett — a mult megyei közgyűlésen megválasztott új szolgabíró: Csepcsányi Sándort. A feszelen kedélyt vasóra belenyúlt az éjbes toszásban sem volt hiány; lapunk munkatársra, Frank Zoltán köztöltőre föl régi, kegyeres és iskolás pújtását, a saját szorgalma, akarata és törekvéseinek emberét, isleten éltesse!

— **A rozsahegyi katolikus kör** a mult héten Rakovszky István országgyűlési képviselőt előnkévé választotta.

— **Bál Kőrömcön.** F. hó 14-én tartják a posta és vasuti tiszték bálját Kőrömcön. Ajánljuk a farsangolni és házasodni vágyó arany ifjuság b. figyelmébe.

— **Új kántor.** A zsolnai ir. hitközség a megválasztott kántori állásra, Balogh Mór csáktornyai főkántort választotta meg.

— **Értesítés.** Több oldalról hozzánk érkezett kérdészködsőre vonatkozólag értesítjük t. olvasóinkat, hogy az „Othon” című szépirodalmi illusztrált havi folyóirat, lapunk előfizetői, általunk történő megrendelés esetén negyvedvi 1 koronáért megkaphatják Felhívjuk ennélfogva lapunk t. előfizetőit, hogy ezen, minden magyar család számára hasznos folyóiratra előfizetni el ne mulasszák. Legelőszőbb az előfizetési pénzt az egész évre hozzánk beküldeni s mi azonnal eszközlőni fogjuk a megrendelést.

— **Turóc vármegye gazdaközöségét** lapunk útján hívja meg a Nyitra megyei Gazdasági egyesület azon nagyérdemű előadásokhoz, melyeket a magyar óvári gazdasági akadémia tanára Nyitra n. városába természetben február hó 1-én, 2-án és 3-án tartani fognak. Előadásokat tartanak: Cselkó István 3 előadást a szarvasmarha és juh hizlalásról, Cserháti Sándor 2 előadást a trágyázásról és műtrágyákról, egy előadást a okorrépa termesztéséről és egy előadást a burgonya termesztéséről, Heusch Árpád 2 előadást a trágyázási rendszerekről, Dr. Kosutány Tamas 2 előadást a szeszfőzésről, Ujhelyi Imre 2 előadást a gümőkóról és az ellene való védekezésről. Az előadások d. e. 9-10-12 és d. u. 3-10-5-ig tartanak. Az előadások első napján vagyis február hó 1-én gazdatanácsot rendeztetik az egybegyűlt vendégek tisztelőre, A kik ehhez meghívott kívánunk, szíveskedjenek a Nyitra megyei Gazdasági Egyesület titkárához fordulni. Nyitra jelenleg állandó szintarsultat működik, mely a vendégeknek kellemes szórakozást fog nyújtani. Lakások a nyitrai elsőrangú szállodákba a gazdasági egyesület titkára útján rendelkezők.

— **A cégek magyarosodása.** Hazánk minden társadalmi körében öröndetesen szaporodik a névmagyarosítás. Legújában pedig a cégek magyarosodását vette kezébe a kereskedelmi miniszter. Tudvalóság dolog, hogy a régibb, nemelött bejegyzett cégek sok esetben csak azért nem magyarosították cégüket, mivel az új bejegyzétes az ügyvédi költségen felül még 10 frt s bizonyos esetekben még ennél is több bélyegköltségre kerül Baró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter most azon kéréssel fordult a pénzügyminiszterhez, tenne intézkedést oly irányban, hogy csak néhány krnyi ívbélyeg szedjenek a cégek magyarosításánál, ellenben a súlyos illetéket engedjék el.

— **Új állami vasműhely.** Nagyon nehéz gépek és épületi vastárgyak kovacsolasára, mint ismeretes, Magyarországon nagyobb szabású berendezett gyártelep eddig nem volt, hanem ill. tárgyakat külföldről, nevezetesen a Krupp-féle esseni gyárból kellett beszerezni. A diósgyőri állami vas-és acélgyár telepén a pénzügyminiszter új vasműhelyt akar létesíteni, mely olyan nagyszabású lesz, hogy versenyezni fog a világhírű Knepp-féle gyárral. Minthogy pedig az eskütertí hidra nevével elvileg kimondott, hogy ennek anyaga teljesen hazai gyártmány legyen s a vajdahunyadi, nemkülönbön más hazai olvasztókból származó nyersvas oly

kitűnő anyag, mely nemcsak versenyez, de minőség tekintetében fölmúlja a külföldit, tényleg szükséges Diósgyőrt a nehéz kovacsastárgyak kovacsolasát berendezni. Az új gyár 180,000 frtba fog kerülni.

— **Közismert tény,** hogy a dadogók, főleg ha izgatottak nem képesek egy szót sem kiejteni. Ilyenkor legegyszerűbben oly formán segít magán az ember, ha a dadogót felszólítja, hogy enekelve mondja el a mit mondani akar. Tragikomikus hasonló eset, történt a minap egyik tiszaparti községben. Az ottani gyógyszerész Eszter nevű 7 éves lánykaja anyja engedelmével felment a padlásra a ruhát felaggató cseleddel. Egyszerre beront a 9 éves Pistika s rémült arccal mondaná ha tudná, — mert dadogó — hogy Le-le-le-le-esett a-a-az-Eszter-Esz-esz... Jézus Maria! ki áll az anyja abban az ijedelemben, hogy Eszterka leesett a padlásról. Rohan az udvarra, de nem látja Eszterkét; visszaszalad a szobába s kérdi Pistikát hová esett, hol van de Pistike csak hebeg, míg végre rázól az anyja, enekel a mit mondani akar s Pistika vigan enekli az uram, uram bíró uram, kendet arra kérem dallamára: Leesett az Esterházy-cognac az állványról.

— **Az asszony boldjára.** E cím alatt jelent meg a budapesti Sachs és Polák cég kiadásában Pierre Louys-nak, az Aphrodite világhírű szerzőjének, legújabb szenzációs regénye a: La femme et le pantin. A mily kevesen ismerték nálunk a: Aphrodite megjelenése előtt Pierre Louyst, a szélső naturalizmusnak ezt az irányával egyedül álló, mérész úttörőjét, annyira felesleges ma már — mikor a hírhedt regény magyar kiadását szinte elkajkódja a közönség — bővebben ajánlani Pierre Louys legújabb regényét. *Az asszony boldjára* szenzáció dolgában nem fog mögötte maradni az Aphrodite-nak, sőt bizonyos szempontból túl is fogja szárnyalni azt, mert míg a mester első műve számára az antik világból merítette tárgyát, addig emez új munkája egészen a mai életet festő, valósággal ultramodern alkotás. A pompás regény magyar fordítását dr. Róza Géza, az Aphrodite és Provost összes műveinek elismert tollu fordítója végezte, oly művészelig, hogy az eredetnek minden szépsége csorbítatlanul kerül a magyar közönség elé. A kiállításában is előkelő regény minden könyvesboltban kapható 1 frtért.

— **A Memnon-szobrok kepe.** Al a szines keleten két óriás ülő-szobor; mindegyik egyetlen darab kőből. Az egyiket széttrétte a földrengés, Kr. e. 27-ben; felső része a földre zuhan. Nemisokára az a hír terjedt el, hogy a szobor talapatzából napfelkeléskor olyasforma hang hallatszik, mint mikor a harfa hurja elpatlan. E csodás monda szájról-szájra jart. A görögök a thebaiek minden bizonyokodása dacára sem akarták a zengő szoborban III. Amenhotpu farao szobrot látni; az aethiopiák Memnon, Tithon és Aurora fa szobrákat tartották. Így e költői nép által költői magyarázatot nyert a hajnali zengés: Memnon anyját, a hajnalit üdvözi. Kr. u. a II. században Hadrianus császár és Sabina császárné csak azért utaztak Felső-Egyiptomba, hogy e csodás hangokat hallják. Septimius kegyeletből abba az állapotba helyezte vissza a szobrot, melyben a 27-iki földrengés előtt volt. De a szobor egyszerre — minden várakozás ellenére — elnémult. A görög Asklepiodotus meg látta.

De már Champollion a „Lettres écrites d'Égypte”-ben azt írja, e... többször ütem hajnalban Memnon hatalmas térdéin, de soha semmiféle zengemény nem jött ki szájából, hogy elvönji figyelmeme arról a melabus képről, mely Thebae síkján tarult szemem elé, hol a kirali varosok ezen elsőszülötének tetemei hevernek szerzetészt. Lehet, hogy e dalt a tudós nem hallja, de a költő igen. A füzetben a szobroknak 2 gyönyörű kepe is van, egy metszet, s egy szines reproductio, Werner Karoly aquarellje után. Ez uőbbi képen a lemenő hold látszik az egy peremen. ezüstös fényl hirtve a szobrok kőkebleire a sötétek eszjakában, s Amenhotpu király kálkajaja egykedvűen néz a víz-tükörre lábai előtt. E képek s ezek magyarázó leírása a *Nagy Képes Világtörténet* 7-ik füzetében van. Egy-egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésében.

Téli menetrend a magyar kir. államvasutakon.

Budapest—Turóc-Szt. Márton.

Gyorsvonat ind. reggel 7 30, érk. d. u. 2 12
Személyvonat ind. d. e. 9 35, érk. este 7 51
Gyorsvonat ind. d. e. 3 45, érk. este 10 40
Személyvonat ind. d. e. 5 20, érk. d. e. 9 8
Vegyesvonat ind. éjjel 11 00, érk. d. u. 1 10

Turóc-Szt. Márton—Rutka.

Gyorsvonat ind. d. u. 2 12 érk. d. u. 2 20
Személyvonat ind. este 7 51, érk. este 8 00
Gyorsvonat ind. este 10 40, érk. este 10 48
Személyvonat ind. d. e. 9 8, érk. d. e. 9 22
Vegyesvonat ind. d. u. 1 10, érk. d. u. 1 24

Rutka—Budapest.

Vegyesvonat ind. d. u. 3 16, érk. reggel 5 20
Személyvonat ind. d. u. 5 40, érk. d. e. 10 35
Gyorsvonat ind. reggel 5 30, érk. d. u. 12 50
Személyvonat ind. reggel 7 00, érk. este 7 45
Gyorsvonat ind. d. u. 2 21, érk. este 9 25

Turóc-Szt. Márton—Budapest.

Vegyesvonat ind. d. u. 3 31, érk. reggel 5 20
Személyvonat ind. este 6 52, érk. d. e. 10 35
Gyorsvonat ind. reggel 5 41, érk. d. u. 12 50
Személyvonat ind. reggel 7 16, érk. este 7 45
Gyorsvonat ind. d. u. 2 30, érk. este 9 25

Budapest—Zsolna.

Gyorsvonat ind. reggel 7 35, érk. d. u. 2 12
Személyvonat ind. d. e. 9 15, érk. este 8 35
Személyvonat ind. éjjel 10 45, érk. reggel 8 44

Zsolna—Budapest.

Személyvonat ind. reggel 5 35, érk. d. u. 5 55
Gyorsvonat ind. d. u. 2 45, érk. este 9 20
Személyvonat ind. este 8 55, érk. eggel 6 55

Cs. kir. szab. kassa-óderbergi vasut menetrendje
Ruttkáról—Óderberg felé.

Személyvonat érk. kassa felől éjjel 11 10, ind. éjjel 11 25
Személyvonat ind. reggel 8 00
Gyorsvonat érk. kassa felől d. u. 1 22, ind. d. u. 1 34
Személyvonat érk. Kassa-felől d. u. 2 00, ind. d. u. 2 30
Személyvonat érk. Kassa-felől este 7 50, ind. 8 10

Ruttkáról—Kassa-felé.

Személyvonat érk. Óderb. felől reggel 4 52, ind. reg. 5 10
Személyvonat érk. Óderb. felől d. e. 9 17, ind. d. e. 9 27
Személyvonat érk. Óderb. felől d. u. 2 27, ind. d. u. 2 35
Gyorsvonat érk. Óderb. felől d. u. 3 06, ind. d. u. 3 20

Az árvavölgyi helyi érdekű vasut menetrendje.
Minden vonaton csatlakozással bír Bpest-, Kassa- és Óderberg felé, illőtleg felől.

Kralován—Árvavölgy.

Személyvonat ind. 10 08 d. e., érk. 11 20 d. e.
Személyvonat ind. 3 55 d. u., érk. 5 20 d. u.

Árvavölgy—Kralován.

Személyvonat ind. 11 35 d. e., érk. 12 45 d. e.
Személyvonat ind. 5 35 d. u., érk. 6 57 este.

Nyilttér.

Az e rovathan foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A znióváraljai kir. járá-bíroság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bakos születtei: Bakos Mária és turócú kereskedelmi és hitel tnezt, ugy szintén Dr. Vanovics János végrehajtónak Tarasz Ádám végrejtási szendvédeli elleni 92 és 424 frt és 269 tőkeüvetelés és jár iranti végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék (a znióváraljai kir. járásbíroság) területén levő Haj községben fekvő, a háji 7. sz. tjkvben A. l. 1. sor-sz. a. foglalt B. 2. a. fele részben Tarasz Ádám nevére iri nemkülönbön 1881. LX. 1-c. 146. §. d. pontja értelmében a B. 6. a. Tarasz György nevére iri fele részben ingatlanra az újabb árverést 422 frtban ezennel megállapított kiáltással árban elrendelle, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi január hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Haj község hazában megtartandó árverésen a megállapított kiáltással áron alól is el adatni fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ngatlan becslésárának 10 % át vagyis 42 frt 20 ktszépben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékekért érték papírban kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §. a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Kelt Znióváraljan, 1898. október hó 20 napján.
Dr. Bedő Béla,
kir. aljbíró.

Egy első rangu bor-nagykereskedés részére egy megbízható ügynök,

a ki gy a borkereskedőknél mint a vendéglősöknel be van vezetve, Turóc-Szt. Márton és vidéke részére fix fizetés és magas provizio mellett kerestetik.

Kimerítő ajánlatok tartás állás jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen híresen háziázer ellenszót az idős megfázásoknak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bebiztosított alkalmazattik köszvénynek, csúsztat, tagzsárgaságnak és meghűléseknek és orvosság által bebiztosítottak is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igaz létszerű háziázer, melynek egy háziázerben sem kelte hányozni 40 kr. 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerüzletben készletben van; főként: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bóvárisák alkalmával ügyen óvatossá legyünk, mert több kibocsátott utának van forgóiban. Ki nem akar megkérőzödni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utatitasa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLFSTADT.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.
 Ara darabonként 3 forint.
 Jótállás mellett, míg a készlet tart.
 Hozzá ezüstös óraláné 60 kr.

Ünberetválo készülék.
 Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegetakarító.
 Urarajba 3 frt.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpaccaból vannak.
 Egy külön penge hozzá 1 forint.
 Megrendelhető:

POLLAK SANDOR fobizományosnál
 BUDAPEST, V. ker. Kalmán-utca 17.
 Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Kérje

The Continental
and the Bodegas Company.
 oülaghriü spanyol és portugál borait

Sherry
 Portbor
 Malaga
 Madeira
 Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák kávéházak és vendéglőiben.

Saját fiók: Budapest
 csakis: IV Kössuth-Lajos és Ulyásy utca sarkán, a Gényh Gastroló szomszérságban

Raktár Wix Miksa urnál,
 déligyümölcs- és csemegeáru-üzlet.

KATIREINER-FELE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünö pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomor bajoknál, vérszegénységnel orvosilag ajánlva.
 Legkedveltebb kávéital a családok százezreinel.

Nagy Képes Világtörténet

Képes díszmü a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

Közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggkppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveben, czéljában, eszközében, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi köteleesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, térképei, térképei, a szöveg közre nyomott rajzokkal és irasmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kiscsodáit történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a művelő maga vajójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfinomabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója legyen, a tanácsadója, mind n mi lázunk öléssége legyen.
 A mű kiadására egyedül két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatot a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
 magyar iródműi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek
 iródműi intézet részvénytársaság

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül díszes felbörkötésben, borhátal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy kötetben egy-egy kötet jelenik meg.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárúsnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
 b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alóiról kiadókhöz intezendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

kald a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Teljesen azonos módzatok, ár és részletfizetések mellett kapható Moskóczi Ferencné könyvkereskedésében Turóc-Szt-Márton.